

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЦК КПСУ рішуче: «визнати, що останнє 15. число „Червоного Перію“ за 1929 рік майже все вказує своїм змістом паскаль, смерно-визний проти творчої роботи, що її веде партія та робітнича класа, будуючи соціалістичну Україну. Редакція „Червоного Перію“ замість поощряти в країні наших класового ворога, з яким треба вести нещадну боротьбу, поділялася на авесь процес роботи нашої республіки очима обивателя й дала зразки шаріжів та написів до них, що об'єктивно відображають ворожість нашої партії. Визнати за потрібне переглянути весь склад редакційної колегії „Червоного Перію“. Опублікувати цю постанову в пресі».

Отже комуністи дали першу редакційну „Червоного Перію“!

MAINTAINED WITHIN

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

РАНИШЕ РОМАН ЗУБИК

Львів, вул. Галицька ч. 16.

КОВДРИ, КОЦИ І ПОЛОТНА.

НА МУЖЕСЬКІ ОДІННЯ

ВОНИ КРАЄВІ І АНГЛІЙСЬКІ

У ВЕЛИКОМУ

ВИБОРІ.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

„Стидливі цифри“.

Недавно (в ч. 236) подали ми національний склад студентства львівського університету в р. 1928—29. До тієї теми вертає теж „Хвіля“ („Хвіля Академічна“), кажучи, що на 2041 студентів мейсеевого віросповідання тільки 153, себто 8% (фактично 7,5%), призналося до рідної (жидівської або гебрійської) мови, а решта (92,5%) призналося до польської мови.

„Одночасно на 1.049 українських студентів подало руську або українську мову 1.019, себто 97%. Майже зовсім відворотне відношення.“

Годиться признати, що не 97% гр.-католиків подало українську мову, тільки 99,5%, себто тільки 0,5% гр.-католиків відскочило від своєї національності.

Без сумніву, і це є сумним явищем, але все-таки нестрахливим. Зате факт відвернення 92,5% жидівської молоді від своєї мови — це справді щось дивовижне.

„Факт такої масової відмови — лише „Хвіля“ — від своєї рідної мови жидівською молоддю заслугою на тимбільший осуд, що 80% тієї молоді походять з провінції, де поза школою користується єдиною жидівською мовою. Так само львівська молодь, яка в більшості належить до національного табору, користується вдома, на вулиці, в своїх організаціях — все частіше (21) мовою гебрійською або жидівською. В дійсності діється щось зовсім іншого, ніж те, що нам говорять цифри ректорського звіту. Та скоро існують цифри, то свідчить це про те, що в наші ряди вжертвали: незрозуміння національних інтересів, опортунізм і — байдужість. Ці факти — то пересторога, а одночасно вказівка для наших ідейних організацій.“

Цифри про жидівську молодь є справді стыдливі. Вони доказують, що належність

тієї молоді до жидівського національного табору є тільки святочна. По суті це асимілятори. Зрештою, чи може бути інакше, коли фактично асиміляторською є вся сіоністична організація в Галичині!

Та це була би внутрішня справа жидів, ко-либ та „національна“ жидівська молодь не створила польонізаційної армії на нашій національній території.

Ще про польську колонію в Еспіріто Санто.

(ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ)

Прудентополіс, 26. IX. 1929.

Вельми Шановна Редакціє!

Прочитав я в ч. 192. Вашого часопису з дня 31. серпня п. р. статтю „В справі виїзду за море“. Комунікат Народної Канцелярії просить у цієї справі інформації. Ми можемо дати докладні інформації і на цій підставі просимо адекватно наш нарід від поселювання в польській колонії у провінції Еспіріто Санто під назвою „Біан Ожел“ „Агнія Бранка“. Наші рації проти є отсі:

1. Нова колонія „Агнія Бранка“ — це колонія польська. А вже тим самим, що вона польська, горе українцям, як там замотається. Це бачимо по багатьох колоніях у полудневих провінціях Бразилії. 6 колоній, де на 200—300 польських родин замотається 10—20 українських родин. В такому випадку вони не тільки цілковито випародовились, але й стали далеко завятіші, як корінні поляки. Чисті яничари! Наш нарід у Бразилії придержується, як і ми всі, старого календаря. Вже через те одно приходять до сутинки з поляками; були випадки, що й матеріально потерпіли наші люди: ломали їм плуги, випускали товар із загорою і т. д. Ця колонія „Агнія Бранка“ задалеко від Парани: священникові українському тоді буде поїхати. А не поїде у Бразилію український священник у колонію, то нарід азічлі і скоро випародовиться. На це маємо

багато примірів за кількадесять років праці. Отже тому, що колонія „Агнія Бранка“ польська — наш українець в Галичині нехай не вагається їхати на цю колонію.

2. Колонія, про яку мова, лежить у північній Бразилії, на півночі від Ріо де Жанейро. Провінція Еспіріто Санто — горяча: горяча вища, як у Ріо де Жанейро. Наш українець в Галичині не видержить там; це не для нього! Недавно переїздив через Прудентополіс один місіонар-німець з Чина Божого Слова. Він працював у провінції Еспіріто Санто кілька років (6 літ). Ця нова колонія „Агнія Бранка“ — як сам казав нам — не є ні для наших українців, ні для поляків, за-длі невинного підсоння“. Це його слова. З наших українських священників не був ніхто досі в цій провінції — не було потреби, але можемо вірити священникові-місіонареві, що перебув там 6 літ. У цій провінції гудуть, січень, лютий такі місяці, що людина слаба на серце не видержить, таксамо, як нездужають на серце люди в Аргентині, у провінції Міссіонес. Отже хочби й не знали як прихвалювали люди колонію — що з того, коли здоровля не буде? А тепер в тих околицях ширяться страшна зараза прокаси. Священник-місіонар, німець, про котрого я згадав, знав саме ці сторони, де польський еміграційний уряд хоче примістити емігрантів і тому ми самі питали його про гадку. І нам він це сказав, що я вище переповів. Розуміється, на тих емігрантах, що прийдуть до Еспіріто Санто полеріт усіх, зробить той, хто агітацією спровадить туди нарід. Тутешній уряд за кожну родину платить. Це безкарна, несовісна торгівля живим людським товаром. Нарід осліплений агітацією, іде, бо йому обіцяють золоті гори. А приїде — тоді розчарування, і то тим страшніше, що попаде дуже легко в недуго. Я близько 3 роки їздив на одну колонію, де осіли болгарі, румуни, росіяни і деякі українці — всі з Бессарабії. Я чув їх оповідання про їх багатства в Європі, про їх плодотворний чорнозем, сади і т. д. Ім агенти-жиди обіцяли коні, корови, плуги, що їх тут дістануть. А зава-зали їх у С. Палью до плянтяції кава! А деякі плянтяції кава — це чисте нещастинство 30-го віку! Я сам можу багато про це сказати і написати, бо там був. Тому залля невинного гарного підсоння нашим українцям треба відратжувати, щоб не важились їхати на польську колонію в Еспіріто Санто „Агнія Бранка“, тимбільше, що земля там 3—4 рази дорожча, як прим. у Парані.

3. Прошу завжди звертатися по еміграційні інформації до українського товариства в Куритибі: „Український Центр в Куритибі“. Там є за-

Д-Р Я. ПАСТЕРНАК.

Дещо про обласні музеї.

Головним завданням кожного обласного музею є звертати увагу передовсім на своє найближче оточення, свою географічну чи племенну територію, і з неї шойно йти далі, аж до стрічі з кругом ділення сусіднього обласного музею. Всяка заздрість, крім шляхотної ривалізації, є при тому зайва, бо навіть і шкідлива, бо завдання музею як скарбниці пам'яток старої культури та джерела нових її імпульсів є велике і дуже важке а праці досить для всіх охочих.

Обласні музеї повинні бути все в центрах, що відобрали в історії нашої культури визначнішу ролю. Принципіально здалось їх у нас кілька, а саме: буковинський у Чернівцях, волинський у Луцьку, гуцульсько-покутський у Станіславові чи Коломиї, бойківський в Самборі, лемківський в Яноці, західних окраїн в Перемишлі, подільський в Тернополі, а північно-галицький у Львові, який рівночасно своїм географічним положенням та історичною традицією мусить бути центральним і давати образ матеріальної культури всіх наших західних земель та повинен мати й чужі відділи для порівнювань і науки.

Тому, що не маємо ще у Львові відповідного монументального будинку на один великий Національний Музей, повинні обидва тепер чинні наші львівські музеї: Музей Наукового Товариства ім. Шевченка та Національний, політиса працювати так, аби одні віддали були лише в одному, другі лише в другому музею, прим. покищо бодай археологія доісторична та ранністорична й етнографія у Шевченківським, а національне мистецтво у його історичному ході в Національним Музею. Тоді оба музеї творитимуть разом, хоч під різнною управою, один великий Український Національний Музей. Таку комасацію переведено вже у Праї, де всі етнографічні збірки передано до Етнографічного Музею в парку Кінського, який став тимчасовим етнографічним відділом пражського Народного Музею, а знов усі пражські збірки з доісторичної археології передано до археологічного відділу Народного Музею.

Журба за даліше існування закладаних

на-борзі обласних музеїв і за дальшу відповідну й необхідну фахову опіку над їх збірками змушує нас зробити в наведеному плані одно велике застереження, а саме: всі вони мусять мати відповідні умовини до життя, з чим повинні заздалегідь рахуватися їх основники.

Аби якась збірка заслуговувала взагалі на назву обласного музею, об'єднуючого в собі пам'ятки з кільканастих повітів, мусить нею завідувати передовсім постійний фахівець-музеолог та його помічник, будучий наслідник, які будиби також науковими спеціалістами бодай у двох відділах музею. Це доконче потрібне для фахового ведення музею з огляду на хочби найпримітивніші вимоги модерної музеології та науки про матеріальну культуру. Мусить бути хтось постійний, що вів би порядний каталог, необхідний взагалі у кожній збірці, що числував би предмети, давав на них потрібні написи, відповідно їх інсталював, дбав про їх належну консервацію, доконче раз у місяць провітрював усі тканини (килими, одяги та вишивки), чистив їх від пороку, а головню від модів, даліше: дбав про систематичне поповнювання поодиноких відділів та думав постійно про кінечну в кожному живому музею дальшу його розбудову шляхом роздобування все ширшого приміщення для нього. Вкінці мусить бути хтось, що міг би давати гостям-фахівцям та звичайним відвідувачам збірок відповідні вичерпуючі пояснення та інформації про вік, походження, аживання та розповсюдження в терені поодиноких предметів та взагалі уприсутнював би їх для наукового використання.

Аби можна було мати постійних фахових співробітників, які посвятилиб виключно музеєві і яких присутність рішає саме про дальший розвиток музею, на те мусить мати музей опору у вистарчаючому постійному бюджеті. Він мусить мати також постійну квоту на необхідні видатки, залучені з адміністрацією, консервацією, інвентаризацією та інсталяцією збірок. Як довго ще живе та працює та чільна й жертволюбна одиниця, що заложила музей, так довго покриває вона ті видатки звичайно з власної кишені. Але після її смерті чи хочби перенесення на іншу посаду все це разом уривається, нема часто ні опіки ні фондів, збірки стають поволи „заваджати“, при переносуванні їх в тісніший кут зачинають відпадати по-

динокі карточки-метрики, предмети тратьють наукову вартість і тут зачинається гріх перед рідною наукою і перед тим, що збирав старовину в добрій вірі.

Третьою головною умовиною успішного розвитку музею та взагалі його існування є відповідне приміщення збірок. Мусить бути на ту ціль кілька абсолютно сухих, асних кімнат з відповідним освітленням та огріттам зимою, мусить бути відповідно ошклені шільні шафи і габьоти та доконче окрема кімната на консерваційну робітню. Важним постулатом кожного музею є тепер також фотографічна темниця та власний (серед персоналу) фотограф.

Такі умовини життя й розвитку мусить мати кожна збірка, якщо хоче представляти собою справжній обласний музей. Коли їх нема, то на нашу думку краще буде стати лиш переходовою експозитурою (Sammelstelle) краєвого музею, бути його необхідною правою рукою і збираючи для нього предмети з доступної собі околиці, помагати йому сповняти його репрезентативне й наукове завдання.

Окремо мушу зазначити, що слід виступити проти ще менших приватних збірок і збірок. Пам'ятки в них, часто без каталогу, без написів, тяжко приступні або й зовсім незнані, звичайно знов розійдуться, якщо не дістане їх який музей. Шкідливі збірки є вправді поважним виховуючим чинником, але й вони повинні бути лиш перехідними експозитурами краєвого чи обласного музею та повинні давати йому цінних кореспондентів-інформаторів. Їх праця як збирачів повинна обмежуватися лиш до збирання принагідних нахідок та охорони пам'яток загрозених, якими є не лише нефахово розкопувані могили й городища і плугом найдені гроби-могили та скарби, відкриті в каміноломах, цегельнях чи при копанні фундаментів, але й нахідки, які дійшли до відома непогликаних чинників. Як інформатори є вони дуже бажані і просто необхідні для власного не-офіційного консерватора, який є дотичний науковий спеціаліст-музейник. Праця таких дописувачів та збирачів вимагає відповідних жертв і є часто анонімна, але це є цінна частина краєзнавчої роботи і має у нас за собою вже свою минувшину і, сподіююся, що й гарну будучину.

ФАБРИКА ЧОКОЛЯДИ А. ПЯСЕЦЬКИЙ С. А. — КРАКІВ

Знає і своєї доброти і чистоти виробу

в то: Чоколад десертний, сматковий і зменшений молочно, як також зазначено для господарських цілей.

порукає Для вибагливих смакунів

першорядні чоклади, також виготовляють знаменитих карамельних

Замовляючи пошлю: „Народна торгівля“

КОКОСОВІ
ХІДНИКИ ДИВАНИ
одноколірові і взористі
ВИТИРАЧКИ
Індійські, голандські, краткові і щіткові
ЯПОНСЬКІ МАТИ
до лазничок і декораційні
порукає

СПЕЦІАЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ І ЦЕРАТ
ЛЕОПОЛЬД ГААС

Відділ 46. Львів, Лептов 3. Тел. 16—45. Рік зал. 1899.

купувати учням твори в окремих виданнях, річ добра, але не все цілість надається до читання, подруге в наших матеріальних обставинах деколи це річ за поштотна.

Аномалією рівнож в брак доброї шкільної граматики. Найновіше видання (4-те) граматики Стоцького і Гартнера 1928 р. *задержує ще* (диваке диво!) *старий правопис*. Отже нові читанки мають уже новий правопис, а нова граматика ще старий. Чи не снілмо впровадження хаосу? Це уявляється в історії дидактики. 6. правда, граматика О. Поповича, але вона пристосована до нижчих класів шкіл вселюдних.

Нічого вже казати про брак методичних підручників, чи вказівок для навчання укр. мови й літератури. Кожний учитель шукає собі сам шляху або живцем наслідуює зразки методик польських. Відчувається рівнож брак дешевих видань українських літературних творів.

Про відповідні підручники нашої історії для класів вищих не гадаю, бо це знову окрема справа.

Так далі не повинно бути. Ми мусимо дати своїм дітям з чого вчитися своїй мові й літературі. Бо коли завважити можна в нашої молоді брак зацікавлення рідною мовою, літературою й культурою, то це не виключає вина вчителів українців чи істориків, а цих труднощів, зв'язаних із браком відповідних читанок, граматики, історії й методичних вказівок для вчителів.

Тому гарячий поклик до українців, які мають до цього дані з огляду на своє становище в українській науці та літературі, щоб конче взяли до видання відповідних читанок і граматики для середніх шкіл, розуміється при допомозі Головної Управи „Рідної Школи“. А інші українці — повинні про цю справу не забувати і з одного боку нагадати про цю книгу, а з другого допомогти авторам на кожний запис, подаючи їм ради й поміщення, чого який матеріал для дітей цікавіший, як його лічити, передавати, то-що.

В. Ск.

Денний порядок засідання союму.

Дня 25. жовтня оголошено денний порядок союму, засідання в дні 31. жовтня: 1) Перше читання бюджету, прелімінарія від 1. квітня 1930. до 31. березня 1931. 2) перше читання проєктів законів; 3) (свент.) внесення в справі зміни регулямію союмових нарад. Друга точка обіймає від будинку А—О додаткові кредити на різні цілі, м. і. додаткові бюджет, кредити, додаткові кредити на підкріплення оборотного фонду підприємства ПКП, також кредити на протиповеневу акцію в станіславській воєвідстві, на кошти прийняття фр. парламентаристів, на видатки в зв'язку з позначкою виставою, на будову держ. азотних фабрик у Тарнові, на усунення шкід. заповітряних повення на дорогах і мостах і служб, подорожі та резерви заосмотрення.

До канцелярії маршала союму не вплинув іще проєкт бюджету, прелімінарія. Головні зариси прелімінарія на загальне знання, він не багато різнився від минулорічного. Одиноку новість впроваджує проєкт скарбу, закона, бо він не передбачує відповідальності міністра скарбу за бюджет, передсудження.

Перед денним порядком четвергового засідання союму марш. Дашинський повідомить союму про оречення держ. трибуналу в справі бувш. мін. скарбу Чеховича. У зв'язі з 1. точкою денного порядку промовлятиме д-р Світальський, а потім в обороні бюджету, прелімінарія мін. скарбу Матушевський. Описав йтиме ген. дискусія над бюджетом на закінчення якої зголосить внесення заяви недовіря для уряду. Пос. Йос. Пілсудський (ББ) сказав у журн. інтерв'ю, що на випадок ухвалення заяви недовіря уряд уступить, а на його місце прийде інший уряд. Розв'язка положення, втвореного ухвалами союму, є в руках Бельведеру.

Ухвали ради міністрів.

Дня 25. жовтня було під проводом д-ра Світальського засідання ради міністрів. Полагодили різні персональні справи та перевели дискусію над урядовими законодавчими проєктами. На внесення міністра справедливості рада мін. ухвалила признати додаток до платежів для деяких категорій суддів, що займають керуючі становища в судівництві.

Далядіє творить уряд.

Президент Думерг поручив пос. Далядіє утворити уряд. Далядіє виїхав у Реймс порозумітися з визначними членами своєї партії, які ще беруть участь у конгресі радикалів. Перед виїздом конференція із Бріаном у справі свент. його участі в уряді. Бріан пропонує не відкинути. Вигляди на участь соціалістів в уряді щораз менші.

Мекдональд вертає до Англії.

„Таймс“ повідомляють із Квібеку, що Мекдональд вертає до Англії 25. жовтня веч.

Замах на поїзд през. Гувера.

В околиці Нью Альбани (стейт Індіана) перед приїздом поїзду, яким їхав през. Гувер, запримітили на шинях тягарове авто. Авто упустили в пору. Наслідком зіткнення з авто поїзд міг вискочити з шин. Поліція придержала двох муринів. Вони сказали, що устали авто на шинях, щоб опісля домагатися від уряду залізничної відшкодування.

Димісія кабінету Уджалі.

„Нар. Політика“ повідомляє, що кабінет Уджалі постановив податися до димісії вже 26. жовтня. През. Масарик прийме димісію кабінету мабуть у понеділок або вівторок. У політ. колах гадають, що дотеперішні міністри вестимуть свої агенди аж до іменування нового кабінету, якого склад залежатиме від вислідів нелітальних виборів.

Арештування.

У зв'язку з замахом на Сх. Торги, та з плановим замахом на ком. Федунішина, як повідомляє польська преса, зрештовано ще дві нові трійки членів УВО. На днях арештувала поліція Володашкіну Ольгу, студ. філософії, яку нібито Попадков втягнув до помічі арештованому вже в зв'язі з планованим замахом на ком. Федунішина, Огородником. Далі арештували Мостовича Ром., студ. ветеринарної академії, якому закидають, що в організації кермував техн. справами боевого реферату. Мостович нібито доставляв теж організації боеву кореспонденцію, укладав розпізнаючі знаки для боеків і мав надзір над кольтпортжею „Сурми“. Арештованому Юракові Іллі, зам. в Кутах (пов. Косів) закидають, що брав участь у нападі на пошт. філію при вул. Глибокій у Львові в 1928 р., який вже відсиджує кару Яр. Мирош і тов. Юрак нібито був у тісних взаєминах із Мирошом і переховував його в своїй хаті в Кутах. Юракові закидають теж, що був техн. речником між лів. відділом УВО і Покуптам для корпоратки „Сурми“ та відозв і приказів УВО. Рівночасно з Юраком арештували Короля Івана, друкарського учня, зам. у Львові при Краківській вул. 17, якому закидають безпосередню участь у нападі на пошт. філію при вул. Глибокій. В 1928 р. його увільнили від вини і кари, та теперішнє слідство, ведене в зв'язі з особою Юрака, нібито устійнало, що Король брав таку участь у нападі і його бачили свідки проєсв Мироша і тов. на вул. Гли-

бокій перед самим нападом. Слідство устійнало теж, що Король кольтпортував „Сурму“. Слідство ведуть далі.

Біржа.

Збірка.

Пшениця двірська 36-25—37-25, пшениця озима 32-75—33-75, жито галицьке 22-00—23-00, ячмінь галицький броваринський 00-00—00-00, ячмінь на млин 19-50—20-50, ячмінь пастиний 20-00—21-00, овес галицький 19-50—20-50, кукурудза румунська 25-75—26-75, фасоль прохислова 4-00—4-50, фасоль біла 90-00—105-00, фасоль копірова 55-00—75-00, фасоль краса 60-00—65-00, горох пів-Вікторія 45-00—50-00, горох півний 35-00—35-00, бобик 27-50—28-50, мінська паст. в зерні 00-00—00-00, лива 31-00—33-00, сіно солодке кравче прасоване 7-00—8-00, солома прасована 4-00—5-00, гречка 26-50—27-50, льон 67-00—69-00, зубів снігий 00-00—00-00, ріпка озимий 68-50—67-50, мука пшенична 40 пр. 00-00—00-00, мука пшенична 65 пр. 66-00—67-00, мука жита 70 пр. 40-00—41-00, грисік кукурудзаний 00-00—00-00, мука кукурудзана 00-00—00-00, отруби житні 12-50—13-00, отруби пшеничні 13-75—14-25, крупи гречані 53-00—55-00.

На організаційному фронті.

ЯВОРІВЩИНА.

Дня 20-го жовтня ц. р. послы Ліщинський і Кохан відбули районове віче в Грушові. У часті у вічу взяли громади: Будимир, Шеплоти, Клонці, Дрогомиш — всі яворіського повіту.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 233 а-?

— ЗАСІДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ відбудеться дня 31. жовтня ц. р. в 10. годині ранку в Варшаві, у союмовій доміні Клубу. — ПРЕЗІДІЯ.

— Концерт співачки О. Бандіраської, який задля несподіванки концертантки мусів бути відложений, — відбудеться невідкладно в понеділок дня 28. ц. м. в салі Лисенка, з незмінною програмою. Закуплені вже на концерт білети будуть важні. Карти вступу ще можна буде набути при касі. Сподіємося, що переложення речини концерту не вплине на зменшення його фреквенції і що наші мельомани вповнять салю Лисенка по береги.

— Пожежі. В селі Полюхові Великих, пов. Перемишлян, вибухла пожежа в будинках Петра Бандіраського та знищила хату, стодола і хлів, після чого згоріли будинки Ксені Крохмальної, Парані Вербицької, Теодора Кіндрата і Прокопа Ніча та Теодори Корчевської. Шкода виносить 26.000 золотих. Пожежу спричинили діти, що гралися сіринками. — В Попівцях, пов. Бродів, пожежа спалила будинки Івана Свистунівича, Олексі Мартинюка і Михайла Кімірського. В тім самім повіті, в селі Пеняках, згоріла стола лісничого Павла Чижевського.

— З чеського консуляту повідомляють нас, що дня 28. жовтня, з причини чеського державного свята, консулят не буде урядувати.

— Ватага в Підгаєччині. „Дзєннік Людові“ повідомляє, що в підгаєцьким повіті від двох місяців непокоїла населення якась ватага у зброєних людей, що нападала на мешканців присілка Бича Гора, на села Поплави, Хаміку та на Волицю. Учасники нападі говорили про російські, були одатжені у військовій однострої і в козацькі шапки. Ця ватага зрабувала козюриста Чопора Людіка, Василя Корпана і Варвару Горик з Волиці та інших багатих селян тої околиці. Довгий час поліції не вдавалось заїждувати тої ватаги, аж дня 14. ц. м. в селі Малдзєліці арештовано трьох ватажків тої ватаги, а то: Михайла Гука, Миколу Бойка і Володимира Матейського. Арештовано також Дмитра Чурпиту, Петра Гука, Костя Фірмана і Миколу Дирду за те, що вони нібито допомагали ватазі скриватися та доставчували їй зброю й мушкеті. Всі арештовані опинились у в'язниці в Бережанах.

— Піранделло і податки. Італійська преса подає часто короткі відомості про життя славного письменника Піранделло: між иншим пише, що Піранделло є не тільки добайканий у писанні своїх творів, але й у вирівнюванні своїх податків. Він платить податки далеко точніше, як всі директори банків. Його біографи повинні би написати, що він був великим прихильником урядників податкових урядів. Піранделло, купивши собі собаку, сам зголосився до уряду, щоб її собаку уподаткували. хоч

нікто не мусів знати про збільшення його жинного інвентаря. Колиж його собака злокла, а уряд домагався далі полатку, то Пірангелло розпочав із податковим урядом судовий процес.

— **Смерть ромунського письменника.** В Бухаресті помер в 67 році життя визначний ромунський письменник Олександр Давіла. Популярність одобув собі цей письменник драматичними творами, особливо драмою: „Ваян-іку Веда“. Довгий час був директором театру в Бухаресті, де розпочав нову добу в розвитку драматичного мистецтва в Румунії. Син Олександра Давіла був до недавня ромунським послом у Варшаві.

— **„Форум Муссоліні“.** На правім березі Тибру вже від року працює 600 робітників над закінченням великої будівлі, що буде зватися „Форум Муссоліні“. Це буде інститут фінансового виховання, який має бути відкритий цього місяця, в роковини маршу фашистів на Рим. Цей будинок міститиме стадіон на 130.000 людей, гімнастичні салі для дівчат, тенісова площа й автомобільний парк. Все це буде викладене мармуром. „Форум Муссоліні“ буде театралем всіх Італійських спортивних організацій.

— **Цікаве самовбивство.** В чеській Берні закінчив своє життя 30-літній купець Бітох і то в оригінальний спосіб: він пішов зі своєю нареченою на прогулянку і весело розмовляючи з нею, закупив папіроску, яка була наповнена динамітом. Наступила експлозія, яка розірвала Бітоха на шматки, а його наречену поранила. Свідство виявило, що між ним і його нареченою від довшого часу панували напружені відносини і що наречена хотіла його покинути і це мабуть було причиною трагічного кінця життя Бітоха.

— **Удосконалення телефону.** Лондонська преса повідомляє про нове удосконалення телефону, якого доконав винахідник Блеттнер. Це удосконалення уможливить відібрати телеграфічну розмову без присутності особи, до якої телеграфується. До телеграфічного апарату буде долучений автомат, що підносить сам слухавку, на якій буде прикріплений маленький апарат, що скопює й утворює голос телефону так, що неприємно при телефоні особа зможе пізніше почути телефонічну розмову при помочі фонографу.

— **Новий конкурс краси.** Хоч так ще недавно відбувся конкурс краси, на якому вибрано „Місс Європу“ то в Парижі відбудеться з початком 1930 р. новий конкурс, в якому візьмуть участь найкращі жінки всіх народів Європи. Так разом, такі самі конкурси відбудуться і в усіх інших частинах світа, після чого 5 найкращих жінок зберуться в Ріо де Жанейро, де окреме жюрі вибере з поміж них найкращу жінку світа. Ця шаслива красуня дістане нагороду в сумі 20.000 доларів. Можна сподіватися, що й українське жіноцтво вишле свою найкращу представницю до Парижа, а звітам може і до Ріо де Жанейро, бо всеж таки 20.000 доларів та слава найкращої жінки світа неодній українці не зашкодило.

— **Трагедія в дрогобичській школі.** Хоч тілесні кари в школах вже давно скасовані, то всеж деякі вчителі карають дітей побоями і то не тільки в 7-класовій школі в Дрогобичі, учитель Цудзевич так побив на днях учня Михайла Тарковського, що той опинився в лікарні і помер.

— **Сайлами Ліндберга.** Як відомо, на днях пустився в надокреанський лет летун Дітмен, що й до Лондону передетіти до Америки. Вже другий день нема жадної вістки про його літак „Золота Птаха“ і тільки відомо, що він опинився над відкритим морем та пропав покищо без сайла.

— **Населення Великої Британії.** Статистика Великої Британії виявляє, що в Англії, Шотлії й Ірландії живе 48.574.000 осіб і що за останній рік населення тих країв збільшилося на 94 тис. В 1928 р. в тих краях було 303.228 шлюбі і що тих шлюбів було значно менше як у минулих роках. Що до віку новоженців, то двоє

Чисте і лагідне!

Навіть при найвразливішій цері делікатна і чиста піна мила Elida Favorit має спасенний вплив на шкіру.

Крем Elida Favorit охороняє церу від впливів гострого повітря і не дає шкірі червоніти й тріскати.

Мило ELIDA Favorit

дівчат вийшло заміж в 14. році життя, 65 дівчат в 15. році, 440 в віці 16. літ, а 2.249 у 17. році життя покинуло свій дівочий стан. Із чоловіків начислено аж 76 осіб, що поженились, маючи 80 літ життя, а один чудак оженився в старості, — в 90-році. Також дві жінки вийшли заміж маючи 70 літ. В році 1928 у Великій Британії вродилося 660.297 дітей.

— **Будівельна катастрофа в Битомі.** Підчас будови купельного дому в Битомі завалилася бетонова стеля і придавила 18 робітників, з яких згинувло 2 особи, а решта були ранені.

— **Нова залізнична катастрофа.** На лінії Мюнхен-Ніриберг скоїлася залізнична катастрофа, в якій згинувло 9 пасажирів, 13 осіб було смертельно ранених, а 20 потерпіло легкі рани. Ранених перевезено в санітарних автомобілях до Берліна. Причиною катастрофи було але наставлення сигналу.

— **Жінка кандидаткою на ректора університету.** В університеті в Единбурзі відбулися вибори ректора університету. Між трьома кандидатами на ректора поставленими партією лібералів та партією консервативів, видигнула Лейбур-Парті свою кандидатку на ректора, соціалістку Сідней Веб, яка має дуже багато шансів бути вибраною ректором.

— **Могила Тамер-лана.** В найближчому часі наукова експедиція вибирається оглядати мавзолей Тамер-лана, що перед 500 роками був пострахом цілої Азії. Цей мавзолей є в Самарканді, що була колись столицею держави цього воєводи. Мавзолей Тамер-лана, збудований з його наказу найкращими архітектами, має форму льотосової квітки, під якою спочиває

тіло воєди. Над входом до підземних льохів мавзолея є напис: „Я лежу тут, кудьгавий воєді! Здобув я Бухару, Авганістан, Персію, Арабію, Росію, Китай та Індію. Людство тремтіло перед мною. Убив я більше людей, як є на пустині аеря піску. Нехай за те Бог буде для мене милосерний“. Біля могили Тамер-лана спочивають вічним сном його полководці, його вчителі, міністр війни та син Тамер-лана, що був тихий, смирний і невоєволиций. Мавзолей побудований з великого злему маляхиту, привезеного з Китаю.

— **„Українські переселенці в Новому Світі“.** На цю тему виголосить Лев Ясінчук відчит у неділю, 27. жовтня п. р. в 6. год. вечером у залі „Української Бесіди“ в Народньому Домі у Львові при вул. Рутівського 22. — Весь дохід виключно для „Рідної Школи“.

— **Друкарська помилка.** У вчорашнім числі „Діла“ в новинці п. з. „Смертність міста Львова“ замість сай: „1 жид і 54 особи інших релігійних обрядів“ повинно бути: „жидів 35 а інших релігійних обрядів 3 особи“.

— **Особисті вісти.** Інж. Платон Цесар з Вел. України та студентка фізйоз. Караваєва університету в Празі Марія Гринівна з Підкарпаття повідомляють про своє вітання, яке відбулося дня 12. X. 1929. в Берегові на Підкарпатті.

— **Думки про майбутнє** приймають якнайреальнішу форму, коли людина обезпечує своє життя, а тим самим дає про свою долю та про будучність своєї родини. Заклучіть таке обезпечення в Товаристві „Карпати“, Львів, вул. Руська ч. 18. 399

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Субота, 26. жовтня, год. 7-10 популярні **Модні славки** (представлення для шк. молоді). Занятий півні.
Субота, 26. жовтня, год. 7-10 веч. „Дон Пасквіль“, комічна опера Доніцеті.
Неділя, 27. жовтня, год. 7-10 понод. **Варен Кімла**.
Неділя, 27. жовтня, год. 7-10 веч. „Ця комедія розказувати своїй бабці“.

Понеділок 28. X. год. 7-10 „Ця комедія розказувати своїй бабці“.

Малый Миський Театр:

Субота, 26. жовтня, год. 7-10 ден. „Пропес Мері Деген“.
Неділя, 27-го, год. 7-10 понод. „Пропес Мері Деген“.
Неділя, 27. жовтня, год. 7-10 веч. „Пропес Мері Деген“.
Понеділок 28. X. год. 7-10, „Пропес Мері Деген“.

Кіна.

Аполю: Місто козання (Іван Петро-вич).
Касіно: Його остання маска (Марселль Альбані).
Кольосей: Два світи (Генрі Портен).
Лей: Ков і Келзі в гаремі — комедія (Ожор Слан).
Марушляк: Шірої на парській дорі (Ліана Гейл, Акт. Ентерган).
Окс: Гучафін (Норма Тальведж).

Паласт Буря над Азією (рем. Пудовкіна).

Пам: Жінка в білошківого раю (Олга Чехова).

Пасаж: Чарліана (Рене Бек). Америка-ська комедія і найновіший тиждень Пато і Гомонта.

Сталеві: Котання ескадри Фітхорсона: Штеррала (Марселль Альбані, Із Петрович).

Химера: Мусити зі мною оженилися
(Кляра Бов)
Утіха: Хатина дядька Тоні.

Програма радіо.

Субота 26-го.

Варшава (1411,7) 16:45 Концерт
графофонових плит.
Краків (312,8) 19:10 Трансмісія з
Варшави.
Познань (334,8) 19:25 Музична інтер-
людія.
Катовиці (408,7) 17:45 Програма для
дітей.
Вільно (385) 17:20 Веселий фейлстон.
Гельсінгфорс (221,4) 17:20 Базааль-
ова оркестра.
Бреславль (253) 19:05 Весела година.
Львів (259) 16:30 Французькі опери.
Братислава (279) 20:30 Танкова му-
зика.
Талін (296) 19:00 Концерт.
Брно (341,7) 16:30 Російські ком-
позиції.
Лондон (356,3) 17:75 Органова му-
зика.
Штутгарт (360) 21:45 Веселий вечір.
Гамбург (372) 17:30 Пісні у виконан-
ні Ольги Тофалової.
Франкфурт (390) 21:45 Веселий ве-
чір.
Берн (403) 18:45 Легкий концерт.
Берлін (418) 19:00 Твори Баха.
Стокгольм (436) 20:00 Військова
музика.
Лянгенберг (473) 22:30 Лекція тан-
ців.
Прага (487) 20:30 Мандолини і гі-
тари.
Брюссель (509) 19:30 Грамофонові
плити.
Відень (516,3) 17:25 Камеральна му-
зика.
Мюнхен (533) 20:00 Веселий вечір.
Будапешт (550) 20:00 Концерт Лі-
ста.
Ковно (1935) 19:30 Концерт.
Ленінград (1000) 12:00 Робітничий
концерт.
Харків (1304) 19:30 Народна музика.
Париж (1725) 21:30 Спичковий кон-
церт.

Неділя 27-го.

Варшава (1411,7) 10:15 Богослуження
в Познані.
Краків (312,8) 20:30 Концерт творів
Шукана.
Познань (334,8) 17:45 Авдіція для
дітей.
Катовиці (408,7) 16:00 Популярний
концерт.
Вільно (385) 19:30 „Кармел“ Бізета.
Гельсінгфорс (221,4) 20:00 Італій-
ська та французька музика.
Бреславль (253) 16:45 Захоронні на-
родні пісні.
Львів (259) 9:00 Ранішнє богослу-
ження.
Братислава (279) 16:00 Оркестровий
концерт.
Талін (296) 18:40 Вечірній концерт.
Брно (341,7) 18:05 Фортепиані твори
Шукана.
Лондон (356,3) 18:45 Церковна кан-
тата.
Штутгарт (360) 19:00 Фортепиані
скрипка.
Гамбург (372) 18:15 Опереткові арії.
Франкфурт (390) 14:30 Продухий
кору.
Берн (403) 19:29 Пісні та рецитатії.
Берлін (418) 15:15 Концерт солістів.
Стокгольм (436) 21:40 Три пісні Рабін-
драната Тагора і саксофоновий концерт
Лянгенберг (473) 20:00 Народний кон-
церт.
Прага (487) 11:00 Популярна музика.
Брюссель (509) 21:15 Концерт ра-
діооркестри.
Відень (516,3) 16:40 Концерт жіночої
оркестри.
Рига (525) 17:00 Реалістична музика.
Мюнхен (533) 18:45 Концерт солістів.
Москва (825) 18:30 Трансмісія опери.
Ковно (1935) 20:35 Концерт.
Ленінград (1000) 17:00 Концерт мо-
делних музикантів і співаків.
Харків (1304) 20:00 Веселий вечір.
Париж (1725) 21:15 Радіоконцерт.

Присилайте передплату!

ПРОТЕЗИ

штучних ніг і рук для
каліл, після ампутацій.
Ортопедичні корек-
тори і апарати до під-
тримання

виробляє:
М. Л. Полячек,
Самбір, ч. 21.
433 Шинники даром. 8—10

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Парохіяльна Канцелярія при Церкві
Успенія Пр. Діви Марії (Володимирів),
отворена щоденно крім неділі і свят
від 8 1/2 до 9 1/2 рані і від 5—6 по полу-
дні. 732 3—3

З Українського Філателістичного
Т-ва. Продовження Загальних Зборів
Українського Філателістичного Товари-
ства у Львові відбувається дня 9. листо-
пада п. р. в год. 6-тій пошод. в домі
„Сільського Господаря“ при вул. Зімор-
овича ч. 20. Порядок дня: 1) Вибір ново-
го Виділу. 2) Внески й запити. — Виділ.
Вп. п. Ст. Зіморівський власник ресто-
рану і каварни „Народної Гостиниці“
зкладає на Українську Захоронку у Льво-
ві 25 воз. — За цей даток і за відсту-
плення своїх доказів на „Чайний Вечір“
Виділ зкладає щирі подяку. 779 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИК ВАШІ буде найкраще на-
правлений у найбільшій годинникар-
ській роботі Івана Зельтенрайха
Львів, пл. Маріївська ч. 3. — З провін-
ції просимо репаратів присилати поч-
тою. — Старокоди жіночі годинники
переробляємо на ручні. 618 11—2

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИН-
НИКИ поручає дешево Домбров-
скі-Розважєвські Львів (Готель
Жорж) вул. Академічна ч. 2. Догідні
услуги. 619 6—2

ПАРОВИЙ БРОВАР У КАЛУШІ по-
ручає свої знамениті вироби пива:
експортне, дубельтне, чорне у флаш-
ках і бочках по цінах уміркованих. За-
ряд бровару. 1996 22—2

ПОТРІБНА у Львові для 7-літнього
хлопчика спосібна, кваліфікована
учителька гри на фортеп'яні (півні). —
Писемні оголошення приймає Адміні-
страція „Діла“ під „Музикальний“. 762 2—2

Усі пісні на жіночий хор Ярославська
продає у Львові книгарня ім. Шев-
ченка. 767 2—3

ШАМОТОВІ ПЕЧІ чеські, найбільший
склад Ренчнер, Ленінград 37.
707 6—12

АКСАМІТИ, шовки, коронки, додатки
до краєцтва, найліпшу ґатунку —
найдешевше — Блявштайн — Львів,
Валова 11. 660 4—4

ПРЕКРАСНІ ШОВКОВІ ПОРТРЕТИ
гобеліни Тараса Шевченка і Івана
Франка (пара) 5 воз. — Ті самі в карто-
новій оправі 8 воз. На поручення висла-
жу додатки 1 воз. Вислажу після одержан-
ня готівки 6 воз. згідно 9 воз. — Ст.
Марусин, Львів, вул. св. Софії ч. 62
почтова скр. 225. 778 1—1

У НЕВАЖЛИВОЇ згубленій легітимізації
академічну. — Зіновій Карпів,
студ. прав. 780 1—1

ІНЖІНІР-українець з Запоріжжя по-
шукує цим шляхом знайомства з пан-
ючкою з українських земель. — Ласкаві
оголошення переказати до Адміністрації
„Діла“ під назвою „Запорожець над Ду-
наєм“. 781 1—1

ПОЛОВИНУ двоповерхової кам'яної
з комфортам при вулиці Пасу-
ського з відмінним мешканням за п'ять і
пів тисяча доларів.

ВІДЛІК 4 покої кухня комфорт, 160 саж-
нів городу, бічна. Листопада, п'ять
тисяч, (готівка три і пів тисяч доларів).
Ігнат. Куркова 24, Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст негуд легенів, серця і жовука
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
438 Пересвітлення Рентгеном. 41—2

Спец. скріпи, венер. недуг і косметики
д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ
орд. від 3—6, вул. ГЛУБОКА ч. 10.
партер. — Кварцева лампа Діатермія.
766 2—2

Ширіть наш часопис!

Спеціаліст венеричних шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і дівч. орд. від 8—9 і 2—5, в неділі від 9—1 Львів, Ясенна 1, ріг Підсудського (Панської). Тел. 48-01. — 595 Лічення жилаків. 5—2

Д-р Д. Гефтель

повернув
і ординує у внутрішніх недугах
Львів, Бальонова ч. 3. Тел. 71-09
742 2-2

Філія Т-ва „Союз Українок у Зборів“
запрошує на
ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
які відбудуться дня 10-го листопада в
год. 3-тій пошод. в салі „Рідної Школи“
в Зборіві, де кінчатимуться з'являться
наше українське жіноцтво.

Денний порядок:
1) Звіт з діяльності Виділу і уділення
абсолюторії.
2) Вибір Виділу.
3) Відчитання протоколу з попередніх
Загальних Зборів.
4) Внесення і запити. 785 1—1
Зборів, 23. жовтня 1929.
Анна Тимківчова. Емілія Козицька.

Толочу десені на плюшевих плащах
чищу, чорню, відсвіжую,
перераблю
М. ВОЛЯНСЬКА
Львів, вул. Собіського, ч. 12.
740 Тел. 17-04. 2—2

„Гармонія“, нотний
магазин
Б. ШМАЛЬ, Львів, Романовича 11. —
поручає ноти на фортеп'яні, скрипки, спів
як також для оркестрових гуртків. —
Вислаха на провінцію. 787 1—1

Вже вийшов із друку й продається по всіх книгарнях
**VII-ий Річник безпартійного, літературно-громадського
КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА „ДНІПРО“ НА 1930 РІК.**
Видання Товариства Допомоги Емігрантам з Великої України у Львові.
В календарі на цей рік взяли участь (по алфав.) артист-малер М. Бутеніч,
В. Дорошенко, Д-р Д. Донцов, Ф. Дудко, М. Задізна, А. Коломєць, Ю. Косач,
Ю. Липа, Ю. Магальський, Е. Маланюк, А. Маршиский, Ген. Омельничук,
Павленко (старший), А. Петренко, Ген. В. Петрів, С. Русова, В. Самійленко,
658 (помертві вірші), С. Сіропозко, С. Червасенко. 3—3
Ціна календаря 3 зол. (з пересилкою 3 Зол.) — Книгарня опуст.
Адреса для замовлень: Львів, Руська 3/III. п. Тов. Допомоги Емігр. з Велик. України.

Першорядна Американська
ПРАЛЬНЯ
й хемічне чищення
Львів, Собіського 15.
Телефон: 71-49.
Виконує всі роботи по конкурен-
ційним цінам.
Для П. Т. прийнятих до 24 годин.
Для урядовців українських інсти-
тутів опуст. 777 1—1

Користайтеся з нагоди і
На рати — на протяг 1-го року
продає і уставляє
Радіові -- апарати,
Дорожовець і Затеи
Львів, вул. Чарнецького ч. 3. Телефон 6-74.

Видання Видання „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

„ПРАГА“ тятарівки 1- тонові
" " 1 1/2 тонові
" " 2- тонові
" " 3- тонові
" " 6- тонові
з причіпкою 12- тонові
економічні, сильні, тревалі.
представництво: Львів, вул. Ягайлонська 7.
Телефон 305

Подяка.

Жорстока смерть скосила підступне
життя нашого доброго мужа, Батька і
Дідука у найбільшому розгари творчої
праці — завдаючи нам невимовно жа-
кий удар. В сім лютому горю знайшли ми
дуже велику підтримку в кругу своїх,
друзів і знайомих і тому ідути за голо-
сом серця, складаємо ось тут щирі
дяку всім, що виявили співчуття зме-
шаним нам в значній мірі наш біда.

В першу чергу щиро дякуємо Вл.
Панастау Яковичам, Медвідям, Попорі-
лим, Вп. П. Д-рові Сприславі, п. сенат.
Кузьминові та п. Зваричові за те, що у
хвилі нашого нещастя негайно поспіши-
ли до нас і словами потіхи та пригото-
вили Дорогого Покійника в останню
дорогу. За участь в похоронах дякуємо
сердечно Всю оо. деканам Яковичам та
Молочковим і оо. парохам Кузницькому та
Федасюковим, з окрема о. дек. Яковича-
ми за зворушливі слова промови
в церкві, а о. парохів Кузницькому, п. се-
наторів Кузьминові і Зваричові за пра-
шальні слова над могилою. Дякуємо ще
Хв. Виділові читальні „Прогресу“,
Дирекції Кооператив „Самопоміч“ і
„Позичкова Каса“ в Озирній, місцевому
Пластовому Кур'єнові і 32. Пл. Кур'єнові
ім. Ол. Пчілки в Тернополі та всім гро-
мадянам м. Озирної за зведення сум-
ного похоронного обряду, участь в ви-
яках, хором та оркестром.

Щиро спасибі складаємо Вп. П. Віто-
шинському, Ратичам, Диком, Троїчан
Чорним, Тапчаківським, Ковальським,
Ковракам, Галушницьким, Соленіцьким,
плітці сімї Гринків, Федішним, Ко-
лбегерам, Вп. П. Гусаківським, Диком,
Паниським, о. совіт. Цетехівському, Ви-
скаряєві Мінюві, Хв. Угні. Зборіві
держ. української гімназії в Тернополі
та Вп. сенат. Мих. Галушницькому за
висловні співчуття.

Озирна, в жовтні 1929 р.
Юлія Стебницька, дружина; Марія Гір-
никова і Стефанія Безкоровайна, дочка;
д-р Нікофор Гриняк і Василь Безкоро-
вайний, зяті; Богдан, Люба, Ніла, Олена
776 і Любомир, внуки і внучки. 1-1

Ширіть наш часопис!